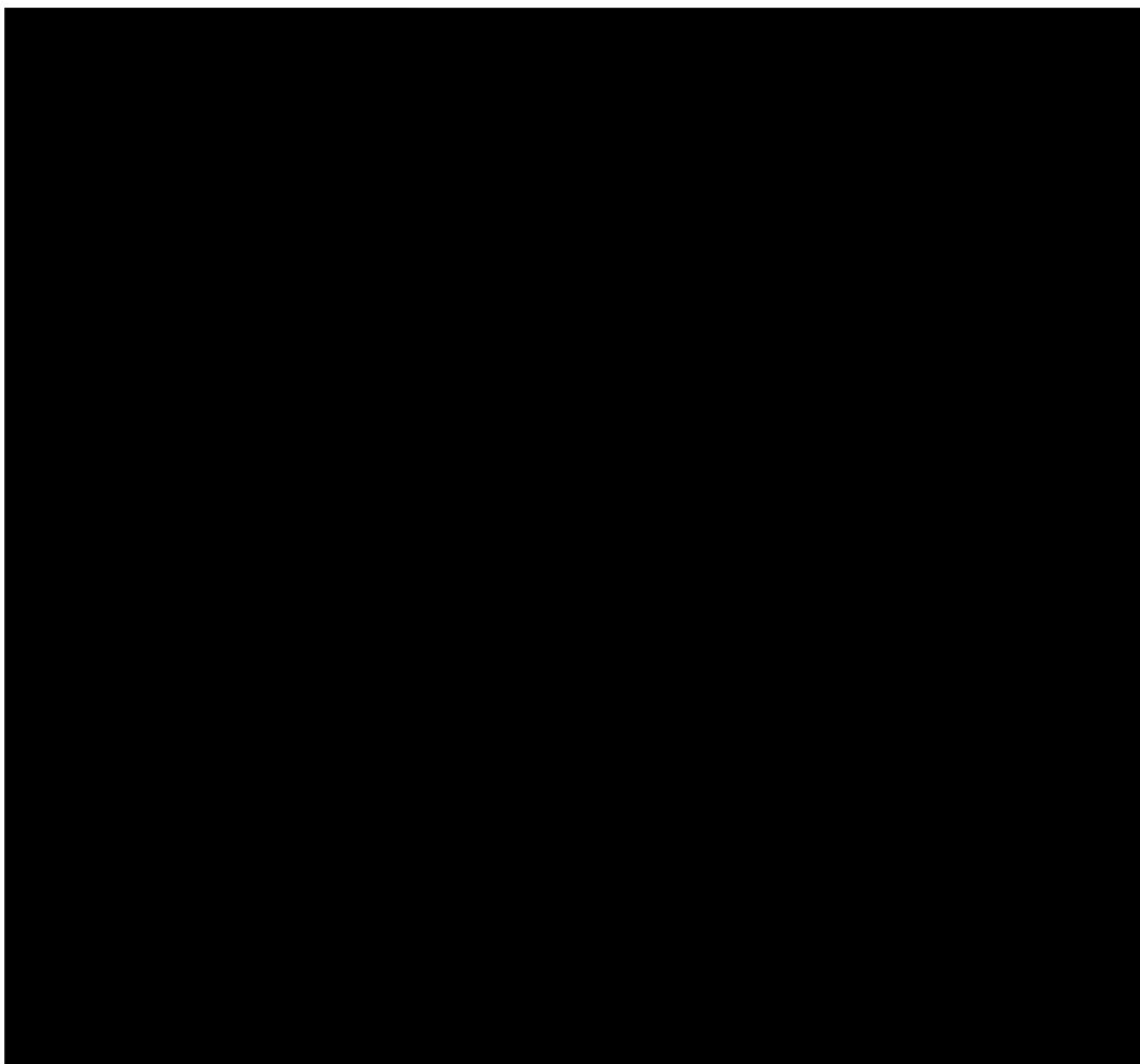
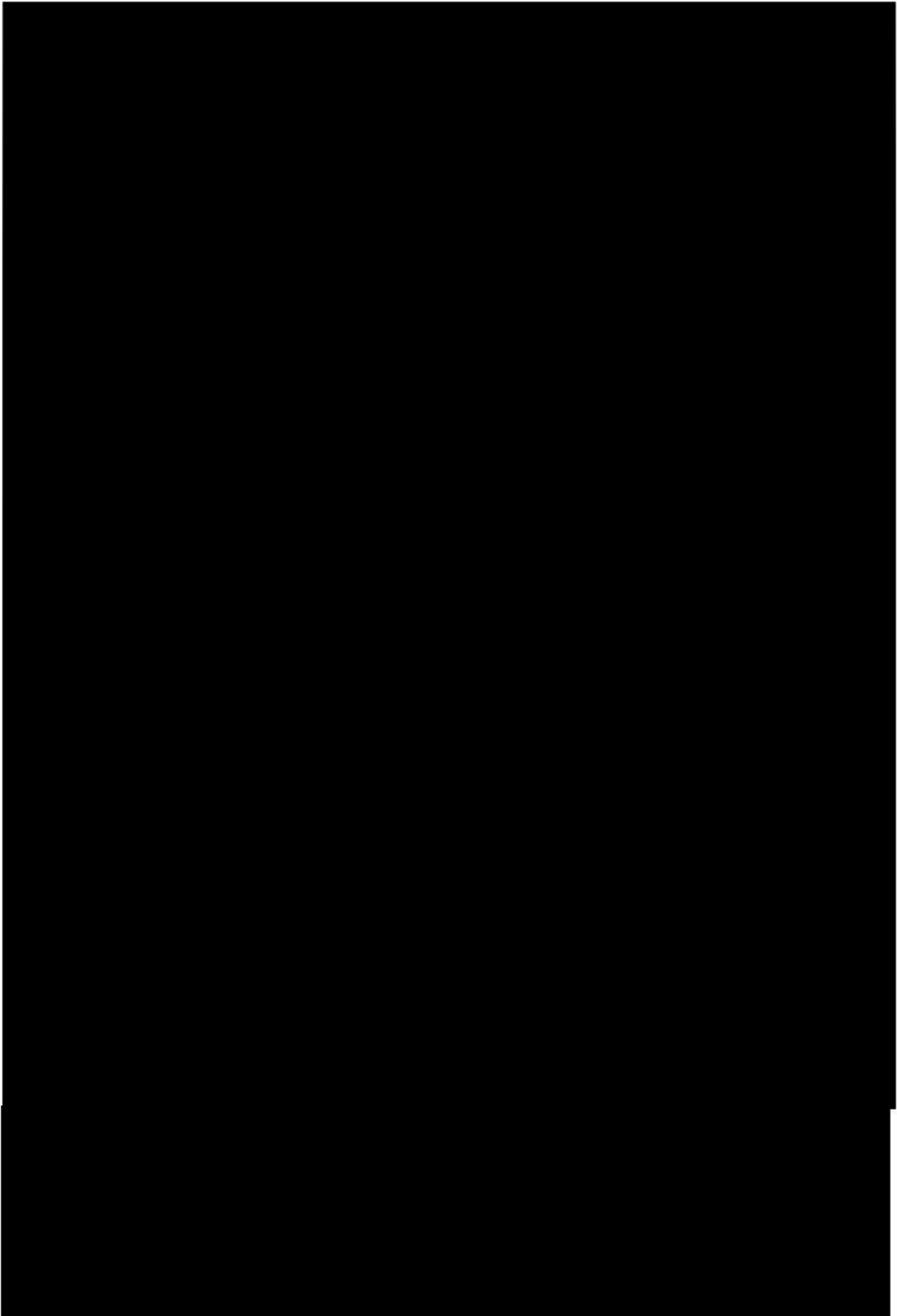

Az Alkotmánybíróság
részére

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: IV/ 0 2 0 2 2 - 0 / 2023		
Érkezett: 2023 SZEPT 19.		
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☐ @	EGYÉB: személyesen
Példány: 1	Melléklet: 3	Kezelőiroda: <i>lu</i>

Tisztelt Alkotmánybíróság!

- a továbbiakban együttesen **Indítványozók** – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: **Abtv.**) 26. § (2) bekezdése alapján az alábbi

a l k o t m á n y j o g i p a n a s z t.

terjesztik elő.

Kérelem

I.

1./ Indítványozók kérik a T. Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg, hogy a fémkereskedelemtől szóló 2013. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Fémtv.**) egyes rendelkezéseit módosító, a légitársaságok hozzájárulásáról és egyes adótörvények módosításáról szóló 2023. évi LIX. törvény (a továbbiakban: **Módtv.**) 218. §-a, 219. §-a, 220. §-a, 221. §-a, 222. §-a, 223. §-a, 224. §-a, 225. §-a, valamint 226. §-a alaptörvény-ellenes, és azokat a kihirdetés napjára visszamenőlegesen, ex tunc hatállyal semmisítse meg.

2./ Indítványozók az 1./ pontban foglalt kérelmükkel együttesen kérik a T. Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg, hogy a fémkereskedelmi tevékenységről szóló 443/2013. (XI. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Vhr.**) egyes rendelkezéseit módosító, a fémkereskedelmi tevékenységről szóló 443/2013. (XI. 27.) Korm. rendelet módosításáról szóló 309/2023. (VII. 14.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Mód Kr.**) alaptörvény-ellenes, és azt a kihirdetés napjára visszamenőlegesen, ex tunc hatállyal semmisítse meg.

3./ Indítványozók az 1./, 2./ pontokban foglalt kérelmeikkel együttesen kérik a T. Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg, hogy a fémkereskedelemtől szóló 2013. évi CXL. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 245/2023. (VI. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Kr.**) alaptörvény-ellenes, és azt a kihirdetés napjára visszamenőlegesen, ex tunc hatállyal semmisítse meg.

II.

1./ Amennyiben a T. Alkotmánybíróság az Indítványozók I. pontban foglalt kérelmeivel nem értene egyet, úgy Indítványozók kérik a T. Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg, hogy a Módtv. által módosított Fémtv. 1. § (1) bekezdése, 2. § (1) bekezdés 5a., 5b., 6., 8a., 8b., 8c., 8d. pontja, 2. § (4) bekezdése, 3. § (1) bekezdés a) pontja, 3. § (2), (3), (3a), (4), (5), (6), (6a), (7), (7a), (7b), (7c), (8), (8a), (8b), (12) bekezdései, 4. § (3a), (3b), (3c) bekezdései, 9/A. §, 9/B. §, 10. § (1) bekezdés b) pontja, 15. § (7) bekezdés d), f), n), pontjai, 11. § (1a), (1b), (1c), (1d), (1e), (1f), (1g) bekezdései, 11. § (2) bekezdés d) pontja, a 15/A. §-a alaptörvény-ellenes, és azokat a Módtv. kihirdetése napjára visszamenőlegesen, ex tunc hatállyal semmisítse meg.

2./ Amennyiben a T. Alkotmánybíróság az Indítványozók I. pontban foglalt kérelmeivel nem értene egyet, úgy Indítványozók a II/1. pontban foglalt kérelmével együttesen kéri az Alkotmánybíróságot, hogy a Mód Kr. által módosított Vhr. 2. § 1. és 5. pontja, 3. § (2), (4), (5), (6), (7), (9), (12), (13), bekezdései, 4. § (1), (1c), (2), (3) bekezdései, 5. § (2), (3), (5) bekezdései, 6. § (1), (2), (3), (4), (5), (5a) bekezdései, 8. § (1), (2), (7a) bekezdései, 9. § (9) és (10) bekezdései, 11. § (3) bekezdése, 12. § (3) bekezdése, 12/A. §-a, 13. § (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7) bekezdései, 14. §-a, 15. § (1), (2), (4), (6) bekezdései, 16. § (1), (2), (3), (6) bekezdései, 18. §-a, 19. § (1), (2) bekezdései, 20. § (1), (2), (5), (6), (7), (8), (9), (17), (18) bekezdései, 21. § (2) és (4) bekezdései, 22. § (1) bekezdése, 23. § (3) bekezdése, 24. §-a, 27. § (1), (2), (5), (6) bekezdései, 30. §-át, valamint 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 9., 11., 13., 14., 15. számú mellékletei alaptörvény-ellenesek, és azokat a Mód Kr. kihirdetése napjára visszamenőlegesen, ex tunc hatállyal semmisítse meg.

Indítványozók rögzítik, hogy a vonatkozó szakirodalom szerint nincs még kialakult gyakorlat azzal összefüggésben, hogy melyik normát (a jogszabálmódosítást előíró, azt kiváltó, vagy a módosított jogszabályi rendelkezést) kell alkotmányjogi panasszal támadni abban az esetben, ha az alaptörvény-ellenesség jogszabályi rendelkezések módosításával következik be, különösen akkor, ha a módosítást előíró jogszabályi rendelkezés – a módosítást követően – hatályát veszítette. Ilyen esetekben az Alkotmánybíróság az egyedi ügy sajátosságait mérlegelve foglal állást abban a kérdésben, hogy miként kell lefolytatni a vizsgálatot.¹

Mindezekre, illetve az Abtv. 41. § (3) bekezdésére figyelemmel Indítványozók az alkotmányjogi panaszukban elsődlegesen a Módtv., a Mód Kr., illetve a Kr. rendelkezéseit támadják, ugyanis Alaptörvényben biztosított joguk sérelme az által következett be, hogy e normák módosították a Fémvtv-t, illetve a Vhr-t, illetve a Kr. esetében eltérő rendkívüli jogrendi szabályozást vezettek be. Indítványozók szerint fennáll az Abtv. 41. § (3) bekezdésében foglalt feltétel is, ugyanis hiába veszítették hatályukat a Módtv., a Mód Kr. rendelkezései, az abban foglaltakat jelenleg is alkalmazni kell, ugyanis e normák elvégezték a Fémvtv., illetve a Vhr. módosítását, e normákat jelenleg is a módosítás szerinti eltérő tartalommal kell alkalmazni.

Indítványozók célja tehát az, hogy a Fémvtv., illetve a Vhr. a támadott jogszabályi rendelkezések által ne módosuljon.

Abban az esetben ha a fenti érveléssel az Alkotmánybíróság nem értene egyet, úgy Indítványozók másodlagosan a Fémvtv., illetve a Vhr. módosított rendelkezéseinek megsemmisítését kérik.

III. Nyilatkozat az alkotmányjogi panasz befogásához szükséges feltételek fennállásáról

1./ Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcva napon belül lehet írásban benyújtani.

Indítványozók nyilatkoznak, hogy

- a Módtv. 218. §-a, 219. §-a, 220. §-a, 221. §-a, 224. §-a, 225. §-a, valamint 226. §-a 2023. július 19. napján lépett hatályba;
- a Módtv. 223. §-a 2023. augusztus 14. napján lépett hatályba;
- a fémkereskedelmi tevékenységről szóló 443/2013. (XI. 27.) Korm. rendelet módosításáról szóló 309/2023. (VII. 14.) Korm. rendelet 2023. július 19. napján lépett hatályba;
- a fémkereskedelemtől szóló 2013. évi CXI. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 245/2023. (VI. 22.) Korm. rendelet 2023. június 29. napján lépett hatályba.

¹ BITSKEY Botond – TÖRÖK Bernát (szerk.): *Az alkotmányjogi panasz kézikönyve*. Budapest, HVG-ORAC, 2015. [345]

A Módtv. 222. §-a 2024. január 1. napján lép majd hatályba, ugyanakkor az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint [20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [39]-[40]] amennyiben az Alkotmánybíróság eljárása alatt lép hatályba valamely, az alkotmányjogi panasszal támadott jogszabályi rendelkezés, úgy – az indítvány erre irányuló tartalma esetén – az Alkotmánybíróságnak lehetősége nyílik azok vizsgálatára.

A támadott jogszabályi rendelkezések hatályba lépésének időpontjaira, valamint jelen alkotmányjogi panasz benyújtásának időpontjára figyelemmel megállapítható, hogy Indítványozók az Abtv. 30. § (1) bekezdéses szerinti határidőben nyújtották be alkotmányjogi panaszukat.

2./ Indítványozói jogosultság

Indítványozók fémkereskedelmi engedéllyel rendelkező fémkereskedők, akik fémkereskedelmi tevékenységüket üzletszerűen végzik.

Valamennyi Indítványozó szerepel a fémkereskedelmi hatóság fémkereskedői nyilvántartásában, amely a Fémtv. 4. § (14) bekezdése alapján közhiteles nyilvántartásnak minősül és az alábbi URL címen érhető el:

https://nav.gov.hu/vam/femkereskedelem/engedelyesek_frissitett_listaja

Indítványozók fémkereskedelmi tevékenységét a Fémtv., illetve a Vhr. szabályozza. Indítványozók fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot csak a Fémtv., illetve Vhr. előírásait betartva vásárolhatnak fel természetes, illetve jogi személyektől, illetve maguk Indítványozók is ezen előírások betartásával értékesíthetik tovább a tulajdonukba került fémkereskedelmi engedélyköteles anyagokat.

Amint arra az alkotmányjogi panasz a későbbiekben részletesen hivatkozik, az Indítványozók fémkereskedelmi tevékenységét közvetlenül, lényegesen, és alapjogsértően megváltoztatta az, hogy a Módtv., illetve a Mód Kr. módosította a Fémtv-t, illetve Vhr-t, valamint az, hogy Kr. a Fémtv-től eltérő rendkívüli jogrendi szabályozást vezetett be.

A támadott jogszabályi rendelkezések tehát személyesen, közvetlenül, és mindmáig aktuálisan kihatnak Indítványozókra, illetve az általuk végzett fémkereskedelmi tevékenységre.

Indítványozóknak tehát az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján [33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [61], [62], [66] | 3367/2012. (XII. 15.) AB végzés] tehát Indítványozóknak az indítványozói jogosultsága fennáll.

Indítványozók az alkotmányjogi panaszhoz mellékletként csatolják a Fémtv. 4. § (14) bekezdése szerinti nyilvántartást az alkotmányjogi panasz benyújtását megelőző napon közzétett tartalma szerint.

3./ További jogorvoslati eszköz hiánya

Indítványozók nyilatkoznak, hogy az alkotmányjogi panaszon kívül más jogorvoslati eszköz nincs számukra biztosítva.

IV. Az alkotmányjogi panasz indokai

1./ Előzmények

A Magyar Állam és a [REDACTED] mint koncesszor (a továbbiakban: **Koncesszor**) között 2022. július 28. napján koncessziós szerződés elnevezéssel szerződés jött létre (a továbbiakban: **Koncessziós Szerződés**).

A Magyar Állam ugyanis, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: **Ht.**) 53/A. § alapján az állami hulladékgazdálkodási közfeladat meghatározott részét magánfél bevonásával, koncessziós szerződés útján kívánta ellátni a továbbiakban. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási koncessziós modell (a továbbiakban: **Koncesszió**) alkalmazása körében fő elvárásként rögzítették - egyebek mellett -, hogy a Koncesszor biztosítsa a szükséges feltételeket, így különösen készüljön fel a magas színvonalú, technológiai megújulást eredményező infrastrukturális feltételek megteremtésére, az ehhez szükséges engedélyek beszerzésére.

A Magyar Állam, illetve a Koncesszor a Koncessziós Szerződésben úgy rendelkeztek, hogy a Koncessziós Szerződés 2023. július 1. napján lép hatályba. A Koncessziós Szerződésben ugyanakkor rögzítették azt is, hogy az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátására való felkészülés és a Ht. rendelkezéseiben rögzített kötelezettségek teljesítése a Koncessziós Szerződés hatálybalépésének napja előtt már szükséges ahhoz, hogy a szerződés szerinti koncesszióköteles tevékenység ellátását a Koncesszió hatálybalépésének napjától kezdődően a Koncesszor végezhesse.

A Koncessziós Szerződés 5.1. pontjában ezért a Magyar Állam és a Koncesszor kikötötte, hogy a Ht. 53/H. § (1) bekezdése értelmében a Koncesszor által alapítandó koncessziós társaság az állami hulladékgazdálkodási közfeladat, mint koncesszió gyakorlására akkor lesz jogosult, ha legkésőbb 2022. december 31. napjáig gondoskodik a szükséges engedélyek megszerzéséről és a kapacitást biztosító szerződések megkötéséről.

A fentiekkel összefüggésben a Magyar Állam és a Koncesszor a Koncessziós Szerződés 5.3. pontjában kikötötték azt is, hogy amennyiben a koncessziós társaság legkésőbb 2022. december 31. napjáig a szükséges engedélyeket nem szerzi meg, vagy a kapacitást biztosító szerződéseket nem köti meg, akkor a szerződés 2023. január 1. napján megszűnik.

A Koncesszor a Koncessziós Szerződés szerinti közfeladat ellátására, a cégnyilvántartásba való 2022. szeptember 7-i hatályú bejegyzéssel megalapította a [REDACTED] (a továbbiakban: **Koncessziós Társaság**).

A közhiteles nyilvántartásokból elérhető adatok szerint a Koncessziós Társaság 2022. december 31. napján nem rendelkezett a tevékenység végzéséhez szükséges engedélyekkel, így különösen hulladékgazdálkodási engedéllyel. Eerre tekintettel a Koncessziós Szerződés a Koncessziós Szerződés 5.3. pontja, illetve a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: **Ptk.**) 6:3. § e) pontja és a Ptk. 6:116. § (2) bekezdése alapján megszűnhetett.

Az Alkotmánybíróság korábban a I/2105/2020. számú ügyben, illetve a IV/2885/2021. számú ügyben is vizsgálta a Ht. új, illetve módosított rendelkezéseinek Alaptörvénnyel való viszonyát.

2./ A jogalkotói szándék

A fémkereskedelemért felelős agrárminiszter által vezetett Agrárminisztérium, 2023. augusztus 1. napján kelt, KERPF/53-2/2023. számú válaszelevelében arról tájékoztatta a Hulladékgazdálkodók Országos Szövetségét, hogy a Ht. módosításával kapcsolatos jogalkotói „*cél az volt, hogy a Koncessziós Társaság által ellátott közszolgáltatási résztevékenység valójában a korábbi hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszert fedje le. Ennek megfelelően, hasonlóan a korábbiakhoz, a természetes személyek vegyesen és elkülönítetten gyűjtött települési hulladékai tartoznak a koncessziós tevékenység hatálya alá.*”

A fenti levéllel összhangban, a Ht. normaszövegében, illetve a Ht-t módosító, az egyes energetikai és hulladékgazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi II. törvény 62. §-ához fűzött indokolásban is megjelenik azon jogalkotói cél, hogy a Magyar Állam kizárólag az állami hulladékgazdálkodási közfeladat gyakorlásának jogát engedje át a Koncesszornak, illetve a Koncessziós Társaságnak.

Figyelemmel arra, hogy a fémkereskedelmi tevékenység nem közfeladat, korábban sem volt az, így e tevékenység kizárólagos gyakorlásának átadására nem került sor, nem kerülhetett sor.

3./ A fémkereskedelmi tevékenység és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszer elhatárolása

A Ptk. 5:13. § (1) bekezdése szerint a tulajdonost a tulajdonjogának tárgyán - jogszabály és mások jogai által megszabott korlátok között - teljes és kizárólagos jogi hatalom illeti meg.

A Ptk. 5:30. § (1) bekezdése rögzíti továbbá, hogy a tulajdonost megilleti az a jog, hogy a dolog birtokát, használatát vagy hasznai szedésének jogát másnak átengedje, azt biztosítékul adja vagy más módon megterhelje, továbbá hogy a tulajdonjogát másra átruházza vagy azzal felhagyjon.

Egy fémből készült dolog tulajdonosa tehát – amennyiben meg akar szabadulni a tulajdonában álló, fémből készült dolog tulajdonjától - kizárólagosan és szabadon rendelkezhet arról, hogy ezt milyen módon teszi meg.

Egyik lehetőség, hogy igénybe veszi a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszert, elhelyezi a kommunális, illetve szelektív gyűjtőedényben, gyűjtőzsákban a fém dologat, és ily módon, felhagy a fém dolog tulajdonjogával. Ha a fém dolog tulajdonosa így dönt, akkor az így meginduló folyamat a Ht. hatálya alá tartozik. A fém dolog tulajdonosa a Ht. értelmezésében hulladékbirtokosnak minősül, aki a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszer szolgáltatásait igénybe véve, lényegében megszabadul a birtokában lévő hulladéktól, és annak tulajdonjoga a Koncessziós Társasághoz kerül.

A másik lehetőség, hogy a fém dolog tulajdonosa a fém dolog értékesítése mellett dönt, mert pénzt akart azért kapni, s mert azt szeretné, ha részben megtérülne azon kiadásai, amelyeket a fém dolog tulajdonjogának megszerzésére, illetve a fém dolog állapotának megőrzésére, fenntartására fordított.

Ha a fém dolog már eredeti funkciójában nem használható, és egyéb új funkció betöltésére sem alkalmas, akkor a fém dolog tulajdonosa kizárólag akként tudja pénzért értékesíteni a tulajdonában álló fém dolgot, ha fémkereskedőre ruházza át annak tulajdonjogát. Ha a fém dolog tulajdonosa így dönt, akkor az így meginduló folyamat a Fémvtv. hatálya alá tartozik.

Az egyik leglényegesebb különbség a Ht. és Fémvtv. között, hogy a Fémvtv. a feleslegessé vált fém dolgot fémkereskedelmi engedélyköteles anyagnak nevezi. E különbségtétel oka pedig az, hogy a fémkereskedelmi engedélyköteles anyag – ahogyan arra a Fémvtv. 2. § (1) bekezdés 1. pontja is utal - egy fémet, illetve törmelékét tartalmazó, pénzben kifejezhető értékkel bíró dolog, amely fémkereskedelmi engedélyköteles anyaggal kapcsolatos elsődleges fémkereskedelmi tevékenység – a Fémvtv. 2. § (1) bekezdés 2. pontja alapján – a hasznosítás céljából történő értékesítés, illetve felvásárlás.

A Fémvtv. szabályozásának lényege tehát az, hogy a fémkereskedelmi engedélyköteles anyag tulajdonosa értékesítse azt, a fémkereskedő pedig azt pénzért felvásárolja. A Fémvtv. középpontjában tehát a fémkereskedelmi engedélyköteles anyag szabad akaraton és elhatározáson alapuló értékesítésével, adásvételével kapcsolatos jogügylet áll, a szabályozás célja, hogy szigorú szabályok között, ellenőrzött módon, értékcseré menjen végbe a fémkereskedő és a fémkereskedelmi engedélyköteles anyag tulajdonosa között. A Fémvtv. a fémkereskedelmi engedélyköteles anyag tulajdonosának magánautonómiájára hagyatkozik, e személy dönt tehát arról, hogy fémkereskedőre ruházza át a fémkereskedelmi anyag tulajdonjogát, vagy nem, ha igen, milyen vételáron.

Ezzel szemben, a Ht. által szabályozott hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység kötelező jellegű, melynek célja, hogy országosan megszervezze és működtesse a hulladékbirtokosoktól a hulladék begyűjtését, kezelését. A Ht. szabályozásának középpontjában a hulladék, mint olyan dologgal kapcsolatos közfeladat ellátása van, amely dolog tulajdonjogával a korábbi tulajdonos felhagyott. Figyelemmel arra, hogy a hulladék tulajdonjogával a korábbi tulajdonos felhagyott - hiszen az ő elsődleges célja is az, hogy a hulladék a birtokából kikerüljön, azt tőle elszállítsák - ezért ellenértéket a hulladékért nem kap.

A Ht. szerinti hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszer kollektív jelleggel bír, azaz a Magyar Állam (jelenleg a Koncessziós Társaság) útján az állampolgárok gondoskodnak a valamennyi állampolgárnál keletkező hulladék sorsának rendezéséről, mint közfeladat ellátásáról. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszerhez kötelező csatlakozni. A Fémvtv. szerinti fémkereskedelmi tevékenység ezzel szemben sokkal inkább magánjogi jellegű. Két vagy több fél megállapodik fémkereskedelmi engedélyköteles anyag értékesítéséről arra tekintettel, hogy ez a gazdasági érdekük. A fémkereskedelmi engedélyköteles anyag tulajdonosa szabadon dönt arról, hogy melyik fémkereskedővel köt szerződést, a szerződéskötés tehát nem kötelező.

Fentieket összegezve, a Fémvtv. szerinti fémkereskedelmi tevékenység nem minősül közfeladatnak, mert az a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok adásvételét szabályozza. Ez, a felek tulajdonhoz való jogán és szerződési szabadságán alapuló jogügylet másokra nem jár kihatással, a Magyar Állam számára feladatot nem okoz, ezért a jogviszonyban sem közérdek, sem közfeladat nem jelenik meg.

4./ A fémkereskedelmi tevékenység nem közfeladat, nem része a Koncessziónak, a fémkereskedelmi tevékenység körében a koncesszor fogalma nem világos, nem értelmezhető

Amint arra Indítványozók az alkotmányjogi panaszuk 2./ pontjában is utaltak a Magyar Állam kizárólag az állami hulladékgazdálkodási közfeladat gyakorlásának jogát engedte át Koncessziós Társaságnak. A fémkereskedelmi tevékenység tehát nem volt, így jelenleg sem lehet része a Koncessziónak. A fémkereskedelmi tevékenység ugyanis nem minősül közfeladatnak, így hulladékgazdálkodási közfeladatnak sem.

Indítványozók rámutatnak, hogy azért sem képezhetette részét a fémkereskedelmi tevékenység a Koncessziónak, mert a Ht. 92/I. §-a, illetve a Koncessziós Szerződés 5.3. pontja alapján a Koncessziós Társaságnak 2022. december 31. napjáig meg kellett szereznie a koncessziós rendszerbe tartozó tevékenysége végzéséhez szükséges engedélyeket. A Módtv., a Mód Kr., illetve a Kr. - amelyek bevezették a koncessziós fémkereskedelmi engedély fogalmát - azonban csak 2022. december 31. napját követően léptek hatálya.

A Koncessziós Társasággal szemben tehát nem fogalmazódhatott meg a Magyar Állam részéről az az elvárás, hogy 2022. december 31. napjáig szerezze meg a koncessziós fémkereskedelmi engedélyt, ugyanis e fogalom, kifejezés, illetve az ezzel kapcsolatos szabályozás a Kr-rel 2023. június 29. napján, a Módtv., illetve a Mód Kr. támadott rendelkezéseivel 2023. július 19. napján lépett hatályba, azaz ennek teljesítése a Koncessziós Társaság részéről nem lett volna lehetséges.

A Módtv., a Mód Kr. támadott rendelkezései azonban úgy módosítják a Fémvt-t, illetve Vhr-t (illetve a Kr. úgy ír elő eltérő szabályozást), hogy a fémkereskedelmi tevékenységet belekényszerítik a Ht. szerinti Koncesszióba. Indítványozók szerint emiatt sérül az Alaptörvény B) cikkéből származtatott jogbiztonság részét képező normavilágosság követelménye, hiszen a fémkereskedelmi tevékenység nem képezte, nem képezi részét a Koncessziónak, így nem világos, hogy a Módtv., illetve a Mód Kr. módosításának eredményeként kit kell koncesszori fémkereskedőnek tekinteni.

Nincs ugyanis olyan személy, aki bármilyen koncesszió keretében fémkereskedelmi tevékenység végzésére szerződést kötött volna a Magyar Állammal, nincs továbbá olyan személy sem, aki 2022. december 31. napjáig a koncesszori fémkereskedelmi engedély megszerzésével eleget tett volna a kapacitásbiztosítási kötelezettségének.

Amikor tehát a Módtv. 220. §-a alapján a Fémvt. 4. § (3a) bekezdése akként rendelkezik, hogy *„ha a fémkereskedő nem rendelkezik koncesszori fémkereskedelmi engedéllyel, csak olyan átvételre kínált fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot vehet át, amelyről szemrevételezéssel egyértelműen megállapítható, hogy az nem tartozik a hulladékgazdálkodási intézményi résztvevénységgel érintett hulladékok körébe. Egyéb esetben az átvételt meg kell tagadni, és a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot a hulladékgazdálkodási intézményi résztvevénységgel érintett hulladékok körébe tartozó fémhulladéknak kell tekinteni, ha az azt felkínáló hitelt érdemlően nem igazolja annak a hulladékgazdálkodási intézményi résztvevénységgel érintett hulladékok körén kívül eső besorolását. A megtagadással egy időben a fémkereskedő tájékoztatja az átadást kezdeményezőt a koncesszori fémkereskedő által üzemeltetett legközelebbi telephely címéről és nyitvatartásáról”*, továbbá amikor a Módtv. 219. § (3) bekezdése alapján a Fémvt. 3. § (7c) bekezdése akként rendelkezik, hogy *„ha a Fémvt. (7) bekezdés szerinti anyag a*

hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenységgel érintett hulladékok körébe tartozik, az koncesszori fémkereskedőnek adható át”, akkor valójában nincs olyan személy, akinek e dolog átadható lenne. A koncesszor, koncesszori fémkereskedő fogalma ugyanis nem értelmezhető a Fémvtv., illetve a Vhr. rendszerében, mert a fémkereskedelmi tevékenység nem nem közfeladat, így nem része a Koncesszióknak sem.

A normavilágosság hiányának problémája azonban nem csak a koncesszori fémkereskedő személyének beazonosíthatatlansága (hiánya) miatt merül fel, hanem amiatt is, hogy tekintettel arra, hogy nincs koncesszori fémkereskedő, ezért nem világos mi lesz azoknak a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagoknak a sorsa, amelyet a Módtv. 218. § (4) bekezdése, 219. § (3) bekezdése, 220. §-a általi módosítás eredményeként a Fémvtv. 2. § (4) bekezdése, Fémvtv. 3. § (7c) bekezdése, a Fémvtv. 4. § (3a) bekezdése alapján kizárólag koncesszori fémkereskedőnek lehetne átadni. A szabályozás tehát olyan személy (koncesszori fémkereskedő) részére rendel átadni egyes fémkereskedelmi engedélyköteles anyagokat, aki nem létezik.

Indítványozók rámutatnak, hogy nem csak amiatt nem világos, hogy kit kell koncesszori fémkereskedőnek tekinteni, mert a fémkereskedelmi tevékenység nem része a Koncesszióknak, hanem amiatt sem, mert a Koncessziós Szerződés a közhiteles nyilvántartásokból megismerhető adatok szerint, a szükséges hatósági engedélyek beszerzésének elmulasztása miatt, a Koncessziós Szerződés 5.3. pontja, a Ptk. 6:3. § e) pontja, illetve a Ptk. 6:116. § (2) bekezdése, alapján megszűnhetett.

Ezzel összefüggésben Indítványozók hangsúlyozzák, hogy az Alkotmánybíróság a 3345/2023. (VII. 5.) AB határozat indokolásának [129] bekezdésében is rögzítette, hogy „a koncesszornak (Koncessziós Társaságnak) már az új, integrációs modell működésének megkezdését megelőzően, 2022. december 31. napjáig rendelkeznie kellett a koncesszióval érintett tevékenységek végzéséhez szükséges hatósági engedélyekkel, és azokkal a már megkötött az alvállalkozói szerződésekkel, amelyek biztosítják a feladat ellátáshoz szükséges kapacitásokat.”

Ha a Koncessziós Szerződés megszűnt, akkor Koncessziós Szerződés hiányában nincs koncesszor sem. E tény miatt sem felel meg a normavilágosság követelményének a Módtv., illetve a Mód Kr. támadott rendelkezéseivel módosított Fémvtv., illetve Vhr. (továbbá a Kr.) akkor, amikor koncesszori fémkereskedőről rendelkezik, hiszen ilyen személy nem létezik, és a Módtv., Mód Kr., illetve a Kr. hatálybalépésekor sem létezett.

5./ Nem világos, hogy a Módtv., a Mód Kr., illetve a Kr. rendelkezései mely fémkereskedelmi engedélyköteles anyagokat kívánják a Koncesszió részévé tenni

Indítványozók rögzítik, hogy a jogalkotó a Módtv., a Mód Kr., illetve a Kr. támadott rendelkezéseinek megalkotásakor nem határozta meg mit ért a hulladékgazdálkodási intézményi résztvevénységgel érintett dolog, illetve anyag fogalma alatt (lásd különösen Fémvtv. 2. § (4) bekezdése, Fémvtv. 3. § (7c) bekezdése, a Fémvtv. 4. § (3a) bekezdése).

A fémkereskedelmi tevékenység ugyanis nem közfeladat, így nem is hulladékgazdálkodási közfeladat, így annak hulladékgazdálkodási intézményi résztvevénységgel érintett eleme sincs.

Nem felel meg a normavilágosság követelményének, hogy nem lehet beazonosítani sem a fémkereskedelmi engedélyköteles anyag tulajdonosának, sem a fémkereskedőknek, sem a fémkereskedelmi hatóságnak, hogy milyen fémkereskedelmi engedélyköteles anyagokat akarnak a Koncesszió részévé tenni a Mód tv., a Mód Kr., illetve a Kr. támadott rendelkezései.

A Módtv. 220. §-a által módosított, a Fémvtv. 4. § (3a) bekezdése nem is törekszik a norma címzettjei számára azonosítható módon meghatározni mit nem vásárolhat fel fémkereskedő, hanem pusztán arról rendelkezik, hogy a fémkereskedőnek szemrevételezéssel kell döntenie erről, továbbá meg kell követelnie, hogy a dolog tulajdonosa (a normaszöveg szerint „felkínáló”) hitelt érdemlően igazolja, hogy a dolog „*hulladékgazdálkodási intézményi résztvevénységen kívüli besorolású.*”

A szemrevételezés, illetve a hitelt érdemlő igazolás szempontjainak, keretinek szabályozásáról, a norma címzettjeit segítő értelmezési támpontok meghatározásáról a Módtv. nem gondoskodott, így azt a Fémvtv. sem tartalmazza, emiatt nem világos a jogalkalmazók számára a szabályozás tartalma.

Indítványozók rögzítik, hogy mindez alapjaiban sérti a jogbiztonság összetevőjét képező normavilágosság követelményét, azaz az Alaptörvény B) cikkét.

Indítványozók hangsúlyozzák, hogy a szabályozás súlyos hiányosságai csak azért nem minősülnek mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességnek, mert e hiányosságok abból fakadnak, hogy a fémkereskedelmi tevékenység sosem volt része a Koncessziónak. Indítványozók szerint valójában erőteljes gazdasági lobbitevékenység folytán akarják a Fémvtv-t, illetve a Vhr-t úgy módosítani, hogy a közfeladatnak nem minősülő, de profitszerzésre alkalmas fémkereskedelmi tevékenység döntő részét egy fókuszú piacba szervezzék

A normavilágosság hiánya jelenleg egyébként ahhoz vezet, hogy lehetővé teszi a Koncessziós Társaság számára, hogy erőfölényes helyzetét felhasználva, önkényesen, kiterjesztő jogértelmezéssel képes legyen arra, hogy maga határozza meg, hogy a fémkereskedelmi tevékenység a Koncesszióba tartozik, illetve azt, hogy ténylegesen milyen fémkereskedelmi engedélyköteles anyagokat, fém dolgokat tart a Koncesszió részének.

A joghézagossági szabályozás, illetve a normavilágosság hiánya eddig sajnálatosan azt okozta, hogy a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok Koncesszióba tartozásával kapcsolatos jogvitát nem a jogi érvek döntötték el a felek között, hanem az, hogy ki képes saját akaratát minél eredményesebb kommunikációs kampánnyal a nyilvánosság számára közvetíteni.

Indítványozók hivatkoznak a 9/1992. (I. 30.) AB határozatra, amely rögzítette, hogy „a jogbiztonság az állam - s elsősorban a jogalkotó - kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is.”

6./ A normavilágosság hiánya okozta gyakorlati problémák a fémkereskedők működésében

A fémkereskedők telephelyeire (amelyeket a köznyelv méh-telepeknek nevez) önként érkeznek a fém dolgok tulajdonosai abból célból, hogy ott a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagnak minősülő dolgukat értékesítsék, adásvételi szerződést kössenek, és a tulajdonjog átruházását vételár formájában pénzt kapjanak.

A fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok egyik legtipikusabb értékesítési esete az, amikor egy néhai elhunyt, idős személynek az örökösei kiürítik, illetve felújítják a korábbi ingatlanát, és az onnan származó fém dolgokat fémkereskedőkhöz, méh-telepekre viszik.

Az ingatlan kiürítéséből, illetve felújításából származó fém dolgokat egyszerre, gyakran ömlesztve szállítják el a fémkereskedők méh-telepeire.

Az egyes dolgokat (fém tárgyakat) tehát nem különítik el egymástól a fém dolgok tulajdonosai. Ennek oka a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok adásvételének természetéből, illetve szabályozásából fakad. A fémkereskedelmi engedélyköteles anyag adásvételének középpontjában ugyanis nem az áll, hogy az adásvétel tárgyát konkrétan milyen dolog (tárgy) képezi, egy radiátor, italosdoboz, csaptelep, kazán, főzőedény, gáztűzhely vagy éppen egy kültéri klíma egység, hanem az, hogy a konkrét fém dolog milyen fémből van, mekkora súlyú, és mindezt a fém dolog tulajdonosa milyen összegű vételarat kap.

A Módtv., a Mód Kr. folytán hatályba lépett, és az alkotmányjogi panasszal támadott rendelkezések azonban most azt várják el a fém dolgok tulajdonosaitól, hogy például egy ingatlan kiürítésekor, felújításakor különítsék el egymástól a hulladékgazdálkodási intézményi résztvevővel érintett fém dolgokat, és az egyéb fém dolgokat, és így adják át azokat koncesszori fémkereskedőknek, illetve így értékesítsék azokat fémkereskedőknek.

A valóságban azonban az történik, hogy a fémkereskedőknél a fém dolgok tulajdonosai megjelennek fém dolgokkal telepakolt kisteherautóval vagy utánfutóval értékesítés céljából, majd méltatlankodva veszik tudomásul, hogy az eladásra felkínált fém dolgok (tárgyak) jelentős részét nem értékesíthetik a szabályozás bizonytalansága, azaz a normavilágosság hiánya miatt. A felháborodásuk oka pedig az az Indítványozók által előbb ismertetett év, miszerint miért kell két fém dolog (tárgy) között az értékesítés szempontjából pusztán amiatt különbséget tenni, hogy az adott fém pontosan milyen tárgy formájában ölt testet.

A normavilágosság hiánya miatt nincs egyértelmű válasz azon mindennap felmerülő jogalkalmazási kérdésre sem, hogy a hulladékgazdálkodási intézményi résztvevővel érintett dologok fémből készült alkatrészei, részei, tartozékai értékesíthetők-e a fémkereskedők részére, avagy sem.

E bizonytalanság jelentősen megakasztja a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok értékesítését. A fém dolgok tulajdonosainak egy része kívár, bízik abban, hogy a jogállami intézményrendszer helyreállítja a szabályozás alaptörvény-ellenességét, még mások illegális úton szabadulnak meg a fém dolgaiktól, több olyan fémkereskedő is volt, akinek a telephelye kapujában hagyták ott azokat a fém dolgokat, amelyet a fémkereskedő nem tudott felvásárolni.

7./ A szerződési szabadság és a tulajdonhoz való jog sérelme

Amint az az alkotmányjogi panasz 3./ pontjában előadottakból is megállapítható, a Módtv., a Mód Kr. és a Kr. hatályba lépése előtt a fém dolog tulajdonosának magánautonómiájába tartozott, hogy rendelkezési joga körében milyen módon, a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység keretein belül, a fém dolog (hulladék) tulajdonjogával történő felhagyással, vagy fémkereskedelmi tevékenység keretein belül, a fémkereskedelmi engedélyköteles anyag adásvételével szabadul meg a fém dolog tulajdonjától.

Indítványozók rámutatnak, hogy a fém dolog tulajdonosának magánautonómiájába a Ht. sem avatkozott be, ugyanis a Ht. nem azt írta elő, hogy a fém dolog tulajdonosának a Koncessziós Társaságra mindenképpen át kell ruháznia a tulajdonában álló fém dolog tulajdonját, hanem arról rendelkezett, hogy abban az esetben, ha a fém dolog tulajdonosa akként dönt, hogy felhagy a fém dolog tulajdonjogával, akkor az ekkortól hulladéknak minősül, bekerül a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszerbe, és ily módon az a Koncessziós Társasághoz kerül. Ekkor még megmaradt azonban a fém dolog tulajdonosának azon joga, hogy - előbbiek helyett - fémkereskedőre ruházza át a fém dolog tulajdonját.

A fém dolog tulajdonosának a magánautonómiájába tartozó tulajdonosi rendelkezésén (döntésén) múlt tehát korábban kizárólagosan, hogy egy funkcióját veszített, szükségtelenné vált fém dolog a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszerbe vagy fémkereskedőkhöz került. A módosított Ht. sem nem vette el a fém dolog tulajdonosának azt a jogát, hogy szabadon döntsön arról, hogy felhagy a fém dolog tulajdonjogával (így hozva létre hulladékot), vagy értékkel bíró dologként másra, például fémkereskedőre ruházza át annak tulajdonját pénzért.

A Módtv., a Mód Kr. azonban úgy módosította a Fémtv-t, illetve Vhr-t, hogy elvette a fém dolog tulajdonosától ezt a szabadságot. A fém dolog tulajdonosának nincs már tehát választási lehetősége, döntési szabadsága, magánautonómiáját durván korlátozzák oly módon, hogy a tulajdonában álló, hulladékgazdálkodási intézményi résztvétekenységgel érintett fém dolog tulajdonját kizárólag koncesszori fémkereskedőnek adhatja át.

Emiatt sérült az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdéséből származó szerződési szabadság elve, hiszen Indítványozók, mint fémkereskedők, illetve a hulladékgazdálkodási intézményi résztvétekenységgel érintett dolog tulajdonosai nem köthetnek egymással szerződést.

Indítványozók hangsúlyozzák, hogy miközben a Módtv., a Mód Kr., a Kr. támadott rendelkezéseinek hatályba lépése előtt a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot a fémkereskedők pénzért felvásárolták, addig az új szabályozás a hulladékgazdálkodási intézményi résztvétekenységgel érintett fém dolgok esetében már pusztán átadásról rendelkezik. Az átadásért járó ellenszolgáltatás pedig bizonytalan és diszkrecionális.

A szerződési szabadság tehát nemcsak amiatt sérül, mert meghatározott személyek között nem jöhet létre szerződés, hanem az új szabályozás az adásvételi szerződés, mint szerződéstípus alkalmazását is kizárja. Azaz nem a felek állapodnak meg az adásvételi szerződésben a fémkereskedelmi engedélyköteles anyag tulajdonjoga átruházásának lényeges feltételeiről (így különösen a mennyiségről, vételárról), hanem ehelyett, az új szabályozás egy átadási kötelezettséget ír elő a fém dolog tulajdonosának, az esetleges ellenszolgáltatást pedig a Koncessziós Társaságra bízva.

Amennyiben tehát az érintett fém dolog hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenységgel érintett – amelynek megállapítása a normavilágosság hiánya miatt lehetetlen – akkor nem csak a szerződési szabadság sérül, hanem az ilyen dolog tulajdonosának tulajdonjoga sem teljes, mert ha meg akar szabadulni a dolog tulajdonjától, akkor rendelkezési joga arra korlátozódik, hogy kizárólag koncesszori fémkereskedőnek adhatja át a fém dolgot.

Az ilyen dolog tehát lényegében forgalomképtelenné válik, a Koncessziós Társaságot leszámítva, más nem szerezhetheti tulajdonjogot.

A szerződési szabadság és a tulajdonjog korlátozás e formája pedig Indítványozókat is érinti, hiszen a készletükön lévő, hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenységgel érintett fémkereskedelmi engedélyköteles anyagokkal összefüggésben - a Módtv. 225. §-a eredményeként, a Fémv. 15/A. § (4) bekezdése alapján - 2023. december 31. napját követően ugyancsak nem köthetnek szabadon adásvételi szerződést, hanem kizárólag a Koncessziós Társaságnak adhatják át.

A Mód Kr. 6. § (2) bekezdése által megállapított, a Vhr. 18. § (4) bekezdése pedig szintén azt írja elő Indítványozók számára, hogy a vegyes fémként nyilvántartásba vett fémkereskedelmi engedélyköteles anyag szétválogatása során azonosított, a hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenység fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot legkésőbb a Vhr. 18. § (3) bekezdés szerinti határidő leteltét követő ötödik naptári napig – a fémkereskedelmi hatóság egyidejű tájékoztatása mellett – át kell adniuk a koncesszori fémkereskedőnek.

Indítványozók utalnak az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: **EJEB**) állandó gyakorlatára, mely szerint az Emberi Jogok Európai Egyezménye által biztosított tulajdonhoz való jog nem korlátozódik a fizikai javakra. Kiterjed bizonyos értékkel bíró jogokra, érdekekre, valamint a vállalkozások által kialakított ügyfélkörre is. A szakmai eljárások, az ügyfélkör, az üzleti jóhírnév mint magánjogi jogosultságok ugyancsak védettek. Kiemelten hivatkoznak Indítványozók az EJEB gyakorlatából a Könyv Kft. és mások kontra Magyarország (21623/13) döntésre (Indokolás [31]–[32]) amelyben az EJEB meghatározta az ügyfélkör, illetve a foglalkozás gyakorlása elvesztésének az arányossági szempontjait.

Indítványozók szerint sérül az Alaptörvény XIII. cikkében rögzített tulajdonhoz való joguk amiatt is, hogy elveszítik az árbevételük döntő részét biztosító azon ügyfeleiket, akiktől fémet - abszurd módon - kizárólag azért nem vásárolhatnak fel, mert az adott fém ugyan tárgy formájában ölt testet, ami hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenységgel érintett dolognak minősítenek.

Indítványozók alkotmányjogi panaszuk ezen részében is hangsúlyozzák, hogy az alaptörvény-ellenesség elsősorban abból fakad, hogy a fémkereskedelmi tevékenység nem része a Koncesszióknak.

A Magyar Állam csak közfeladat ellátását tudja koncesszió keretében más részére átadni, emiatt nincs arra mód, hogy a Koncesszió keretében, arra hivatkozással korlátozzák más tulajdonjogát, illetve szerződési szabadságát.

A fém dolog tulajdonjoga a fém dolog tulajdonosáé. A tulajdonost a tulajdonjoga tárgyán kizárólagos hatalom illeti meg. Tulajdonjog hiányában a Magyar Állam – pusztán egy koncessziós szerződés alapján - nem bír hatalommal a más tulajdonában álló fém dolog felett, ezért egy jogállamban nem tudja egy koncessziós szerződés keretében azt meghatározni, hogy a tulajdonjogot kire kell, illetve kire lehet kizárólagosan átruházni.

*

Indítványozók rögzítik, hogy sérül az Alaptörvény XIII. cikkében szabályozott tulajdonhoz való jog amiatt is, mert – abszurd módon - kizárólag az határozza meg, hogy egy adott fém dolgot a tulajdonosa fémkereskedőre ruházhat át, vagy koncesszori fémkereskedőnek adhat át, hogy a fém dolog konkrétan milyen tárgy (dolog).

A fémkereskedelmi hatóság szerint például a fém evőeszközök, edények e tulajdonjog korlátozás alá tartoznak, azokat csak koncesszori fémkereskedőnek lehet átadni, de egy vaskád tulajdonosa már szerencsés helyzetben van, ő a maga teljességében tudja gyakorolni a tulajdonjogát, és annak tulajdonjogát arra ruházza át, akire csak szeretné.²

Ezzel szemben a fémkereskedelmi tevékenység szempontjából nem annak van jelentősége, hogy milyen dolgot, tárgyat akarnak értékesíteni, hanem annak, hogy a példa szerinti konyhai edény és a vaskád is egyaránt vasból készült, ezért értékkel fémkereskedelmi engedélyköteles anyagként mindkettő, a tömege szerinti értéken, szabadon értékesíthető, illetve felvásárolható.

A tulajdonhoz való jog, illetve a szerződési szabadság szükségtelen és aránytalan sérelme azonban még jobban szembetűnőbb akkor, ha a Módtv., a Mód Kr., illetve a Kr. támadott rendelkezései által bevezetett szabályozást nem pusztán hazai, hanem európai aspektusból is vizsgálják. Indítványozók szerint ugyanis a támadott rendelkezések az uniós joggal is ellentétesek.

² NAV közlemény 2023. július 3.

8./ A belső piac sérelme: mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek, illetve diszkriminatív intézkedésnek minősül, hogy kizárólag magyarországi koncesszori fémkereskedő részére adható át a hulladékgazdálkodási intézményi résztvevénységgel érintett fém dolog

Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: **EUMSZ**) 34. cikke előírja, hogy „a tagállamok között tilos a behozatalra vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés.”

Az EUMSZ 35. cikke rögzíti továbbá, hogy „a tagállamok között tilos a kivitelre vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés.”

Az EUMSZ 37. cikk (1) és (2) bekezdése rögzíti, hogy „a tagállamok minden kereskedelmi jellegű állami monopóliumot kiigazítanak oly módon, hogy az áruk beszerzési és értékesítési feltételeire vonatkozóan a tagállamok állampolgárai között ne álljon fenn megkülönböztetés.

E cikk rendelkezései minden olyan szervre vonatkoznak, amelyen keresztül valamely tagállam jogilag vagy ténylegesen, közvetlenül vagy közvetve ellenőrzi, irányítja vagy érzékelhetően befolyásolja a tagállamok közötti behozatalt vagy kivitelt. Ezeket a rendelkezéseket az állam által másokra átruházott monopóliumokra ugyanúgy alkalmazni kell.

A tagállamok tartózkodnak minden olyan új intézkedés bevezetésétől, amely ellentétes az (1) bekezdésben megállapított elvekkel, vagy amely korlátozza a tagállamok közötti vámok és mennyiségi korlátozások tilalmára vonatkozó cikkek hatályát.”

Indítványozók hivatkoznak az Európai Unió Bíróságának C-8/74. számú, az úgynevezett Dassonville ügyben hozott ítéletére, amelyben az Európai Unió Bíróság kimondta, hogy „a tagállamok minden olyan kereskedelmi szabályozását, amely közvetlenül vagy közvetve, ténylegesen vagy potenciálisan akadályozhatja a Közösségen belüli kereskedelmet, mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedésnek kell tekinteni.” (úgynevezett Dassonville-formula)

Az Európai Unió Bíróságának C-177/82. és C-178/82. számú ügyekben hozott ítéletei rögzítették továbbá, hogy a mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedéseknél nincs de minimis szabály, azaz nem tehető különbség azzal kapcsolatban, hogy a korlátozás milyen mértékű. Ha a tagállami szabályozás képes a korlátozni az exportot vagy importot, akkor az a közösségi joggal ellentétes.

Az Európai Unió Bíróságának C-2/90. számú ügyben hozott ítéletében kifejtette, hogy mindazon „tárgyak, amelyeket kereskedelmi ügyletek céljából a határokon átszállítanak árunak minősülnek, akármilyen is legyen az ügylet természete.”

Indítványozók rögzítik, hogy a Módtv., a Mód Kr., illetve a Kr. támadott rendelkezései azért minősülnek mennyiségi korlátozással azonos hatású, illetve diszkriminatív intézkedésnek, mert

- Indítványozók, mint fémkereskedők az Európai Unió más tagállamainak állampolgáraitól, illetve az Európai Unió más tagállamaiban működő jogi személyektől sem vásárolhatnak olyan fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot (árut), ami hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenységgel érintett. Ez tehát az EUMSZ 34. cikkébe ütköző, behozatali korlátozás, a támadott rendelkezések ugyanis nem teszik lehetővé, hogy Indítványozók hulladékgazdálkodási résztevékenységgel érintett dolgot más uniós tagállamból hozzanak, hanem ezt kizárólag a Koncessziós Társaság, illetve koncesszori fémkereskedő teheti meg;
- a fém dolgok tulajdonosai nem értékesíthetik az Európai Unió más tagállamaiban működő személyeknek a hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenységgel érintett fémkereskedelmi engedélyköteles anyagokat (árut), hanem azokat kizárólag a Magyarországon működő Koncessziós Társaságnak, illetve koncesszori fémkereskedőnek adhatják át. Ez tehát az EUMSZ 35. cikkébe ütköző, kiviteli korlátozás;
- fémek behozatalát, illetve kivitelét korlátozza Magyarország és más uniós tagállamok között attól függően, hogy az adott fémet milyen dolog (áru), hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenységgel érintett, vagy egyéb tartalmazza;
- az Európai Unió más tagállamaiban élő személyeket (illetve működő vállalkozásokat) elzárja attól, hogy adásvételi szerződést kössenek a hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenységgel érintett fém dolgok magyarországi tulajdonosaival. Ez az EUMSZ 37. cikkébe ütköző, diszkriminatív korlátozás, amely állampolgárság (illetőség) alapján hátrányos helyzetbe hozza az Európai Unió más tagállamaiban élő személyeket (illetve működő vállalkozásokat), a Magyarországon működő Koncessziós Társasággal szemben.

Az áruk szabad mozgására vonatkozó rendelkezések az Európai Unió általános jogelvei közé tartoznak.³ E jogelvet, továbbá az EUMSZ 34., 35., illetve 37. cikkét pedig az európai népek szabadságának, jólétének és biztonságának kiteljesedése érdekében, továbbá az európai egység megteremtésében Magyarországnak, mint tagállamnak is be kell tartania.

Indítványozók szerint kollízió lelhető fel az alkotmányjogi panasszal támadott jogszabályi rendelkezések, valamint az EUMSZ 34., 35., 37. cikke, illetve az áruk szabad mozgásának elve között. A jogalkotó ugyanis a liberalizált fémkereskedelmi piacról túlnyomórészt kirekesztette a többi uniós tagállamot, illetve a magyarországi piac szereplőinek sem teszi már lehetővé, hogy Magyarországról más uniós tagállamok szereplőivel adásvételi szerződést kössenek hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenységgel érintett fém dolgokra.

³ SZABÓ Marcel – LÁNCOS Petra – GYENEY Laura (szerk.): *Az Európai Unió jogi fundamentumai*. Budapest, Szent István Társulat, 2016., 207.

Az Európai Unió Bírósága a C-106/77. számú ügyben rögzítette, hogy „a közösségi jogi rendelkezéseket – hatáskörének keretei között – alkalmazni hivatott nemzeti bíróság köteles biztosítani e normák teljes érvényesülését, szükség esetén – saját hatáskörénél fogva – anélkül eltekintve a nemzeti jogszabályok közösségi joggal ellentétes, akár azt követő rendelkezéseinek alkalmazásától, hogy kezdeményeznie kellene vagy meg kellene várnia, hogy a nemzeti jogszabályt előzetesen, jogalkotási vagy bármely más alkotmányos eljárás útján megsemmisítsék.”⁴

Az uniós jog, kiváltképpen az alapító szerződések és a rendeletek közvetlen alkalmazandósága ugyanis azt jelenti, hogy a közösségi jogi szabályoknak minden tagállamban egységesen kell kifejtetniük valamennyi hatásukat. A közösségi jog elsőbbségének elve alapján az uniós jog azzal a hatással bír, hogy – pusztán a hatályba lépése ténye folytán – a tagállamok nemzeti jogának valamennyi, a közösségi joggal ellentétes rendelkezését ipso iure alkalmazhatatlanná teszi.⁵

Indítványozók rögzítik, hogy az Alkotmánybíróság a 3325/2020. (VIII. 5.) AB határozatában, az Európai Unió Bíróságának C-19/12. számú ügyben hozott ítéletével egyezően kimondta, hogy amikor az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárás keretében az uniós jog valamely szabályát értelmezi, a norma azon jelentését tárja fel, amely benne rejtett az adott szabályban, azaz ahogyan az adott normát mindig is értelmezni kellett volna. Ez alól kizárólag az az eset képez kivételt, amikor maga az Európai Unió Bírósága korlátozza az ítéletének időbeli hatályát. Az Európai Unió Bírósága döntésének hatálya tehát *ex tunc* természetű.

Indítványozók szerint az alkotmányjogi panasszal támadott tagállami szabályozás, illetve az uniós jog (a hivatkozott elsődleges uniós jogforrások) közötti kollíziót az alkotmányjogi panasszal támadott jogszabályi rendelkezések megsemmisítésével kell feloldani, ugyanis emiatt sérül az Alaptörvény E) cikke.

Indítványozók hivatkoznak az Európai Unió Bíróságának C-26/62. számú, úgynevezett Van Gend en Loos ügyben hozott ítéletére, amely rögzítette, hogy az Európai Unió elsődleges jogforrásai közvetlen hatállyal bírnak, azaz azokra a tagállamok szervei előtt közvetlenül is lehet hivatkozni.⁶

⁴ Tartalmában azonos döntést hozott az Európai Unió Bírósága a C-6/64. számú ügyben (Costa kontra ENEL).

⁵ Európai Unió Bírósága C-26/52. számú ügyben hozott ítélete (Van Gend en Loos ügy); Európai Unió Bírósága C-106/77. számú ügyben hozott ítélete; Európai Unió Bírósága C-213/89. számú ítélete (Factortame ügy)

⁶ SZABÓ Marcel – LÁNCOS Petra – GYENEY Laura (szerk.): *Az Európai Unió jogi fundamentumai*. Budapest, Szent István Társulat, 2016., 90.

9./ A Koncessziós Társaság megrendelésére a fémkereskedelmi hatóságnak ellenőrzést kell lefolytatnia a Koncessziós Társaság versenytársainál, így Indítványozóknál is

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint [20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [39]-[40]] amennyiben az Alkotmánybíróság eljárása alatt lép hatályba valamely, az alkotmányjogi panasszal támadott jogszabályi rendelkezés, úgy – az indítvány erre irányuló tartalma esetén – az Alkotmánybíróságnak lehetősége nyílik azok vizsgálatára.

A Módtv. 222. § (1) bekezdése ugyan csak 2024. január 1. napján lép hatályba, Indítványozók azonban már jelen alkotmányjogi panaszukkal támadják azt az alábbi indokok miatt.

A Módtv. 222. § (1) bekezdése a Fémtv. 11. §-át új (1a) – (1g) bekezdésekkel egészíti ki, amelynek eredményeként a Koncessziós Társaság megrendelésére a fémkereskedelmi hatóságnak kötelező lesz ellenőrzést lefolytatnia a Koncessziós Társaság versenytársainak minősülő fémkereskedőknél, koncesszori fémkereskedőknél, illetve egyes fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok hasznosítását végző gazdálkodó szervezeteknél.

Indítványozók rögzítik, hogy az Alaptörvény XXIV. cikkében foglalt tisztességes, és részrehajlásmentes hatósági eljáráshoz való jog, továbbá az Alaptörvény M) cikkében foglalt tisztességes gazdasági verseny elve, és nem utolsósorban az Alaptörvény B) cikkében foglalt jogállamiság, jogbiztonság elve fentiekkel összefüggésben az alábbi okokból sérül.

Az Alaptörvény B) cikkéből származó jogállamiság elve alapján a fémkereskedelmi hatóságként eljáró Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak joghoz kötötten, a jog uralma kell hatósági hatáskörét gyakorolnia. A jogállami közigazgatásnak összetevőjét képezi az is, hogy a közigazgatás az állam által ellenőrzött módon működik, irányítását, vezetését és felügyeletét olyan személyek látják el, akik legitimációja a legitimációs (felhatalmazási) láncolaton keresztül végigkövethető.

Általánosan és eléggé régóta elfogadott a magyar közigazgatási jogtudományban, hogy modern alkotmányos keretek között a diszkrecionális igazgatás, diszkrecionális jogkör és a szabad belátás fogalmak, és az ezek által takart tartalom nem alkalmazható, illetve elméletileg megengedhetetlen, hogy jogszabály diszkrecionális jogkört biztosító felhatalmazást adjon valamely közigazgatási szervnek.⁷

Indítványozók hangsúlyozzák, hogy a hatósági hatáskör gyakorlása nem működhet piaci alapon, egy államtól független személy megrendelésére, és ellentételezésével. Az Alaptörvény B) cikk (3) bekezdése ugyanis világosan kinyilvánítja, hogy a közhatalom forrása a nép, nem pedig a tőke.

A közigazgatásnak közvetlenül a Kormánynak, közvetve pedig a szuverénnek kell felelősséggel tartoznia, hiszen a közhatalmat is az ő felhatalmazásával, illetve nevében gyakorolja. Alapjaiban sértené tehát a jogállamiság elvét, ha a fémkereskedelmi hatóság a Koncessziós Társaság megrendelésére (quasi utasítására) folytatna le eljárásokat. Az ilyen eljárásokban ugyanis megtörne a közhatalom ellenőrizhetőségét lehetővé tevő legitimációs láncolat, és egy olyan tökeegyesülés elvárásai szerint menne végbe a közhatalom gyakorlása, amely nem része az államnak, így ő a hatósági ellenőrzés lefolytatására irányuló megrendelés tekintetében a szuverén által nem is ellenőrizhető, illetve nem is kérhető számon.

⁷ PATYI András: *A közigazgatási működés jogi alapjai*. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2017., 163.

A támadott szabályozással a fémkereskedelmi hatóság (és így közvetve a Magyar Állam) a Koncessziós Társaság pusztá eszközévé válik, amelyet célzottan a versenytársaival, az ellenérdekű gazdasági szereplőkkel szemben alkalmazhat, ráadásul diszkrecionálisan.

Az Alaptörvény M) cikke különösen amiatt sérül súlyosan a támadott jogszabályi rendelkezések miatt, mert azok a Koncessziós Társaságot olyan mértékű (köz)hatalommal ruházzák fel, amellyel a Koncessziós Társaság képessé válik a versenytársai piaci likvidálására, de legalábbis arra, hogy tetszés szerint indított hatósági ellenőrzésekkel jelentősen megnehezítse az Indítványozók, illetve más fémkereskedők működését.

A támadott szabályozás tehát egy jogi, és kiváltképpen egy piaci fegyvert teremt a Koncessziós Társaság számára, amely fegyverrel az Indítványozók, mint lehetséges fémkereskedői célpontok azonban nem rendelkeznek a Koncessziós Társasággal szemben. A tisztességes eljáráshoz való jog, illetve a tisztességes verseny elve tehát amiatt is sérül, mert a megrendelésre lefolytatandó hatósági ellenőrzések tekintetében nem valósul meg a tisztességes hatósági eljárás részét képező fegyveregyenlőség elve sem. Indítványozók több éves fémkereskedői tapasztalatuknak köszönhetően akár a koncesszori fémkereskedőknél is fellelhetnének olyan visszaélést, jogsértést, ami az Indítványozók érdekét sérti, és amelyre alapozva eredményes fémkereskedelmi hatósági eljárást lehetne lefolytatni.

Amennyiben tehát a szabályozás változatlanul hatályban maradna, akkor – a fegyveregyenlőség elve alapján - Indítványozókat és más fémkereskedők számára is biztosítani kellene a hatósági ellenőrzés megindításának jogát a Koncessziós Társasággal, illetve a koncesszori fémkereskedőkkel szemben.

Indítványozók hangsúlyozzák, hogy ha az Alkotmánybíróság a támadott jogszabályi rendelkezést nem semmisíti meg, akkor a fémkereskedelmi hatóság elveszítené részrehajlásmentes minőségét, hiszen nem lehet részrehajlásmentesnek tekinteni azt a hatóságot, amely pénzért, egy megrendelő utasítására folytat le a megrendelő által megfogalmazott elvárások szerint, a megrendelő versenytársainál hatósági eljárásokat. A megrendelőt ugyanis a fémkereskedelmi hatóságnak ugyancsak ellenőrizni kell, kellene.

Indítványozók aggályosnak tartják, hogy miközben az ellenőrzések során, ellenőrzést végző személyenként egymillió forint bevételhez juthat a fémkereskedelmi hatóság a Fémvtv. 11. § (1c) bekezdése alapján, majd éppen ez a fémkereskedelmi hatóság fog erélyesen, és elfogultság nélkül fellépni a számára komoly bevételt jelentő Koncessziós Társasággal szemben jogsértés esetén. Az Alaptörvény XXIV. cikkének sérelme tehát kizárólag a támadott rendelkezés megsemmisítésével érhető el.

Az Alkotmánybíróság 11/1992. (IX. 26) AB határozata rögzítette, hogy „a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető, és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket.”

Indítványozók fentiekkel összefüggésben azonban rámutatnak, hogy a Koncessziós Társaság megrendelésére lefolytatott hatósági eljárások semmilyen részletszabályt nem tartalmaznak, amely külön amiatt veti fel a tisztességes hatósági eljárás, illetve a tisztességes gazdasági verseny elve mentén az alaptörvény-ellenességet, mert nem világos, hogy az ily módon meginduló eljárásokban a Koncessziós Társaság milyen minőségben venne részt. Ha ugyanis a Koncessziós Társaság az eljárás alanyává válik akár ügyfélként, akár egyéb érdekeltként, vagy más módon, akkor az eljárást befejező döntést vele is közölni fogja a fémkereskedelmi hatóság. Az ilyen határozatok indokolásából pedig az eljárás alá vont esetleges Indítványozók, vagy más személyek működése, ügyfelei, gyakorlata, kapacitása, know-howja, egyéb üzleti titka megismerhetővé válnak.

A Koncessziós Társaság tehát nem csak versenytársai letörésére, de arra is képessé válik, hogy hatósági ellenőrzés lefolytatására irányuló megrendeléseivel feltárja a versenytársai működését, üzleti titkait. A Koncessziós Társaságnak ugyanis szabadon megállapodhat a fémkereskedelmi hatósággal az ellenőrzés feltételeiben, így a versenytársak üzleti titkainak megismeréséhez csak célzottan olyan feltételekkel kell megállapodást kötnie a Fémvtv. 11. § (1b) bekezdése alapján, amely érinti a megismerni kívánt üzletmenetet, működést. Mindezzel tehát sérül az Alaptörvény XXIV. cikke és M) cikke.

Indítványozók végezetül rögzítik, hogy a szabályozás hiánya, illetve az, hogy a hatósági ellenőrzés szabályait egy, a Koncessziós Társaság és a fémkereskedelmi hatóság által megkötött megállapodás tartalmazza ahhoz is vezet, hogy jogorvoslat esetén a közigazgatási bíróság nem lesz képes érdemben felülvizsgálni a közigazgatási döntés jogszerűségét. A 39/1997. (VII. 1.) AB határozat rögzítette, hogy „a közigazgatási határozatok törvényessége bírósági ellenőrzésének szabályozásánál alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a perbe vitt jogokat és kötelezettségeket érdemben elbírálhassa. A közigazgatási döntési jogkört meghatározó szabálynak megfelelő szempontot vagy mércét kell alkalmaznia, amelye alapján a döntés jogszerűségét a bíróság felülvizsgálhatja.” Emiatt sérül az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt hatékony bírói jogorvoslathoz való jog.

10./ A környezethez való jog sérelme

Az Alkotmánybíróság a 28/1994. (V. 20.) AB határozatában fektette le az egészséges környezethez való jog egyik legfontosabb elvét, a visszalépés tilalmát. A 16/2015. (VI. 5.) AB határozat megállapítása szerint az Alaptörvény a korábbi Alkotmány környezetvédelmi értékrendjét és szemléletét továbbfejlesztette. A környezethez való jog harmadikgenerációs alapjognak minősül.

Az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

A 28/1994. (V. 20.) AB határozat még a jogalkotással szembeni tartalmi követelményként fogalmazta meg a visszalépés tilalmának elvét.⁸

A visszalépés tilalma mint szabályozási zsinórmérték azt jelenti, hogy „a környezethez való jog tárgyából és dogmatikai sajátosságából az következik, hogy a természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjét az állam nem csökkentheti, kivéve, ha ez más alkotmányos jog vagy érték érvényesítéséhez elkerülhetetlen. A védelmi szint csökkentésének mértéke az elérni kívánt célhoz képest ekkor sem lehet aránytalan

A 3223/2017. (IX. 25.) AB határozat a visszalépés tilalmának „hagyományos” értelmezését két vonatkozásban is kitágította. Egyfelől a határozat egyértelművé tette, hogy a visszalépés tilalma egyaránt vonatkozik a környezet és természet védelmére vonatkozó anyagi jogi, eljárásjogi és szervezeti szabályozásra, hiszen ezek együttesen biztosíthatják csak az elv maradéktalan érvényesülését. „A visszalépés tilalma ekként akkor is sérülhet, ha az anyagi jogi szabályozás változatlansága mellett az anyagi jog érvényesítését biztosító szervezeti vagy eljárási szabályozás gyengül. Ugyancsak sérülhet a visszalépés tilalma akkor, ha a szabályozás tárgyának jogi helyzete változik meg a környezet védelme szempontjából kedvezőtlenül, adott esetben akár az anyagi jogi szabályozás változatlansága mellett.”⁹

Másfelől, a határozat azt is egyértelművé tette, hogy a visszalépés tilalma nem csupán a jogalkotással szemben érvényesül, hanem „az egyedi ügyekben eljáró jogalkalmazóknak is tekintettel kell lenniük ezen, az Alaptörvényből fakadó elv érvényesülésére a jogszabályok alkalmazása során, ekként a környezet és természet védelmének jogszabályokkal garantált szintje egyedi hatósági döntéssel nem rontható le”¹⁰

Indítványozók szerint az alkotmányjogi panasszal támadott jogszabályi rendelkezések sértik az Alaptörvény P) cikkét, és azok egyértelműen visszalépést jelentenek a környezetvédelem eddigi szintjéhez képest.

Indítványozók rámutatnak, hogy az alkotmányjogi panaszhoz csatolt, a Fémvtv. 4. § (14) bekezdése szerinti közhiteles nyilvántartás, illetve a jelen alkotmányjogi panaszhoz csatolt Koncessziós Társaság által közzétett közlemény összehasonlításából is megállapítható, hogy drasztikusan lecsökkent azon telephelyek száma, ahol hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenységgel érintett fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot át lehet adni.

Miközben ugyanis a támadott jogszabályi rendelkezések hatályba lépése előtt bármely fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot, bármely fémkereskedőnél értékesíteni lehetett, addig jelenleg a hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenységgel érintett fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot kizárólag néhány koncesszori fémkereskedőnek lehet átadni.

Indítványozók rámutatnak, hogy a támadott szabályozás eredményezte, hogy míg korábban akár egy adott településen működő fémkereskedő részére is értékesíthető volt fémkereskedelmi engedélyköteles anyag, addig jelenleg számos megyében több tíz kilométert kell ahhoz szállítani a hulladékgazdálkodás intézményi résztevékenységgel érintett fémhulladékot, hogy azt koncesszori fémkereskedőnek át lehessen adni.

⁸ SZABÓ Marcel: *Az egészséges környezethez való jog anyagi jogi és eljárásjogi kérdései az Alkotmánybíróság újabb gyakorlatában.* Acta Humana – Emberi jogi közlemények, 2022/2., 84.

⁹ 3223/2017. (IX. 25.) AB határozat, Indokolás [28]

¹⁰ 3223/2017. (IX. 25.) AB határozat, Indokolás [29]

Indítványozók szerint a támadott szabályozás egy évtizedek alatt, a piaci igények szerint kiépült, jól működő struktúrát rombol le, amely kapacitások elvesztésével, felkészült szakemberek leépítésével, gazdasági társaságok közötti bizalmi együttműködések megszűnésével fognak járni.

Indítványozók hangsúlyozzák, hogy az Indítványozók, az Indítványozók munkatársaik, illetve kapacitásai a környezetvédelem mindennapi, gyakorlati, tényleges megvalósításának alanyai. Indítványozók munkájának is köszönhető tehát, hogy a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok nem a természetben végzik, hanem gazdaságilag hasznosulnak.

Indítványozók hangsúlyozzák, hogy a környezetvédelemhez, illetve a környezetvédelmi jogszabályok tényleges érvényesüléséhez szakemberekre, szaktudásra, és a környezetvédelemben feladatot ellátó személyek közötti bizalomra van szükség. A jelenleg jól működő rendszer tönkretétele esetén, az Indítványozóknál felelhető humánerőforrást, szaktudást, know-how-t, együttműködési láncolatokat nem lehet majd könnyen és gyorsan pótolni. Hiába lesz tehát megannyi környezetvédelmi jogforrás, a gyakorlatban nem lesz majd, aki ezt ténylegesen megvalósítsa, nem lesz majd sem gazdasági társaság, sem személy, aki a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot átvenné.

Indítványozók szerint tehát a támadott jogszabályi rendelkezések nem csak visszalépést jelentenek a korábbi szabályozáshoz képest, hanem a támadott szabályozás szükségtelen és aránytalan korlátozás is.

A szükségesség, arányosság vizsgálatakor Indítványozók szerint tisztán a koncessziós profitérdek áll szemben a környezetvédelemben fontos szerepet betöltő fémkereskedelmi rendszer ellehetetlenítésével szemben. Kizárólag azért nem vásárolhatnak fel tehát Indítványozók hulladékgazdálkodási intézményi résztvevőkkel érintett fémkereskedelmi anyagot, és emiatt azért szűkült be drasztikusan a fém dolgok tulajdonosai számára elérhető fémkereskedők, méh-telepek száma, hogy a hulladékgazdálkodási intézményi résztvevőkkel érintett fémkereskedelmi engedélyköteles anyagból származó haszon máshoz kerüljön.

A koncessziós profitérdek, és egy évtizedek óta jól működő, a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagokkal kapcsolatos feladatok kiszámítható, biztonságos ellátását biztosító rendszer, mint szükségességi szempont áll tehát egymással szemben.

*

Visszalépést jelent a környezetvédelem korábbi szintjéhez képest az is, hogy miközben a fémkereskedőknek a fémkereskedelmi tevékenység végzéséhez telephelyenként 5 millió forint tevékenységi biztosítékkal kell rendelkeznie, addig a Mód Kr. 4. § (1) bekezdése a Vhr. 8. § (1) bekezdését úgy módosította, hogy a koncesszori fémkereskedőknek csak 2,5 millió forint tevékenységi biztosítékkal kell rendelkeznie.

Indítványozók szerint azon túl, hogy az összehasonlítható helyzetben lévő fémkereskedők és koncesszori fémkereskedők között, az Alaptörvény XV. cikkébe ütköző módon tesz különbséget a Vhr. a tevékenység alapvető feltételek képező, tevékenységi biztosíték összegében, mindez az Alaptörvény P) cikkének sérelmét is okozva, komoly kockázatot is jelent, ugyanis a koncesszori fémkereskedő lényegesen kevesebb fedezettel rendelkezik jogsértései, mulasztásai orvoslására.

Az Alkotmánybíróság az úgynevezett elővigyázatosság elvének való megfelelést a visszalépés tilalmával összefüggésben értelmezi. Az Alkotmánybíróság határozatában a 3223/2017. (IX. 25.) AB határozatában úgy foglalt állást, hogy különbséget kell tenni a jog által már szabályozott és a még szabályozatlan területek között. A már jogi szabályokkal lefedett területen az elővigyázatosság elve a visszalépés tilalmával szimbiózisban érvényesül. A jogalkotónak egy szabályozás elfogadása során azt kell bizonyítania, hogy a környezet állapotának romlása egy adott intézkedés következményeként bizonyosan nem következik be, és a módosuló szabályozás a károkozás elvi lehetőségét sem teremti meg. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint ugyanis az elővigyázatosság elvéből következő módon a visszalépés tilalmába ütközéshez nem szükséges a környezet állapotának tényleges romlása, hanem már az állapotromlás kockázata is megalapozza a visszalépés tilalma sérelmét.

V./ Egyéb nyilatkozatok

Indítványozók az Abtv. 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat (a továbbiakban: **Ügyrend**) 36. § (2) bekezdésére figyelemmel nyilatkoznak, hogy jelen alkotmányjogi panaszukkal összefüggésben a nevük nyilvánosságra hozatalához nem járulnak hozzá.

Indítványozók az Ügyrend 44/A. §-a alapján kérik az Alkotmánybíróságot, hogy az Ügyrend 18/A. alcíme szerinti eljárásban járjon el. Indítványozók kérik, hogy vezető ügyhöz tartozó indítványként a [REDACTED] indítványát válasszák ki, azaz az esetleges további iratokat, döntéseket a [REDACTED] részére küldjék meg.

Indítványozók nyilatkoznak, hogy amennyiben az Alkotmánybíróság a fentiek szerint jár el, úgy a [REDACTED] valamennyi, az ügygel kapcsolatos információról tájékoztatja majd a többi Indítványozót.

Indítványozók tájékoztatják az Alkotmánybíróságot, hogy Indítványozók érdekvédelmi szervezete, a Magyar Fémkereskedők Szakmai Egyesülete a Koncesszióval összefüggésben panasszal fordult az Európai Bizottsághoz. A panasz vizsgálatát az Európai Bizottság megkezdte. A Magyar Fémkereskedők Szakmai Egyesületének folyamatosan tájékoztatnia kell az Európai Bizottságot a Koncesszióval kapcsolatos magyarországi lényeges eseményekről, ezért Indítványozók – a Magyar Fémkereskedők Szakmai Egyesülete útján - jelen alkotmányjogi panasz érkeztetett példányának másolatát az Európai Bizottság részére is megküldik.

Mellékletek:

1. számú melléklet: Indítványozók törvényes képviselőinek aláírási címpéldányainak / aláírás-mintáinak másolata (kivéve a természetes személy egyéni vállalkozók)
2. számú melléklet: Fémtv. 4. § (14) bekezdése szerinti nyilvántartás az alkotmányjogi panasz beadását megelőző napi állapot szerint
3. számú melléklet: A Koncessziós Társaság közleménye az elérhető koncesszori fémkereskedőkről az alkotmányjogi panasz beadását megelőző napi állapot szerint

2023. szeptember „19”

As

